

**Plán péče
o
přírodní památku
Farská louka**

**na období
2022–2031**

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	2
1.6 Kategorie IUCN	2
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	2
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	2
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	3
1.8 Cíl ochrany	3
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	4
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	4
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	4
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	6
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	6
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	6
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	7
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	7
2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	7
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup	8
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	8
3. Plán zásahů a opatření	9
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	9
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	9
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	9
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	10
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	10
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	10
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	10
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	10
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	10
4. Závěrečné údaje	12
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	12
4.2 Použité podklady a zdroje informací	12
4.3 Seznam používaných zkratk	13
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval	14
5. Přílohy	15

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	2494
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Farská louka
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Okresní národní výbor Česká Lípa
číslo předpisu:	30/68
datum platnosti předpisu:	3. 5. 1968
datum účinnosti předpisu:	3. 5. 1968

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Liberecký
okres:	Česká Lípa
obec s rozšířenou působností:	Nový Bor
obec s pověřeným obecním úřadem:	Nový Bor
obec:	Slunečná
katastrální území:	Slunečná u České Lípy

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 750760, Slunečná u České Lípy

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
12		zastavěná plocha a nádvoří	zbořeniště	64	64
46/1		zahrad	zahrad	698	698
47/1		trvalý travní porost	trvalý travní porost	2267	2267
47/2		trvalý travní porost	trvalý travní porost	123	123
85/4		zahrad	zahrad	137	120
86/2		zahrad	zahrad	3971	3783
86/6		zahrad	zahrad	552	52
Celkem					7107

Komentář k tabulce: Vrstva v DRUSOP byla upravena podle hranic parcel v digitálním katastru nemovitostí. Upravená vrstva PP Farská louka má rozlohu o 17 m² větší než v DRUSOP, jak bylo vypočteno výpočty v GIS v souřadnicovém systému S-JTSK. Podobně byly vypočteny velikosti částí parcel v PP Farská louka.

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	-	-		
vodní plochy	-	-	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	0,2390	-		
orná půda	-	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	0,4653	-	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	-
zastavěné plochy a nádvoří	0,0064	-		
plocha celkem	0,7107			

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:

ne

chráněná krajinná oblast (včetně zóny):

CHKO České středohoří (II. zóna)

překryv s jiným typem ochrany:

ne

mezinárodní statut ochrany:

ne

Natura 2000

ptačí oblast:

ne

evropsky významná lokalita:

ne

1.6 Kategorie IUCN

III - přírodní památka nebo prvek

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ**1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu**Výskyt populace silně ohroženého druhu šafrán bělokvětý (*Crocus vernus*).

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
šafrán bělokvětý (<i>Crocus vernus</i>)	EN	484 kvetoucích jedinců na obecní louce kolem kostela 1932 kvetoucích jedinců na soukromém pozemku	a

**stupeň ohrožení dle červeného seznamu ČR (Grulich & Chobot (2017): EN – ohrožený

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

1.8 Cíl ochrany

A. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
šafrán bělokvětý (<i>Crocus vernus</i>)*	Zachování životaschopné populace šafránu bělokvětého	počet kvetoucích jedinců min. 2000

***Taxonomie šafránů je komplikovaná, je ovlivněná jejich dlouhodobým pěstováním a svým způsobem se na nich podepisuje i určitá jednoduchost jejich stavby. Po zpracování rodu *Crocus* v Květeně ČR (8: 556–559, 2010), bylo typifikováno Linnéovo jméno *Crocus sativus* var. *vernus*, na kterém je postaveno druhové jméno *Crocus vernus* (Peruzzi et al. 2013). Italští autoři z Linnéova herbáře vybrali jako typovou položku rostlinu ze švýcarských Alp, která ve všech znacích odpovídá tomu, co jsme u nás (ale i např. v Rakousku) doposud označovali jako *Crocus albiflorus*. Proto je nutné východoalpské (ale třeba i šumavské a bělokarpatské) rostliny přiřazovat k druhu *Crocus vernus* (<https://botany.cz/cs/crocus-albiflorus/>).

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Přírodní památka Farská louka se nachází přímo v obci Slunečná, v nadmořské výšce 372–388 m. Část území přírodní památky se rozprostírá v těsném sousedství kostela a část zasahuje na soukromou zahradu (o kterou bylo CHÚ rozšířeno v roce 1968). Jedná se o severovýchodně orientovanou, mírně ukloněnou stráň, hostící mezofilní luční vegetaci, ve které se pravidelně vyskytuje šafrán bělokvětý. První drobné bílé kvítky šafránu zde každoročně vykvétají po roztátí sněhu, tj. většinou v první březnové dekádě a optimum kvetení bývá od poloviny března k přelomu března a dubna.

Přírodní památka Farská louka leží na hranici Verneřického a Ralského bioregionu a fytogeograficky náleží do Lužických hor (Balatka a kol. 2006). Klimatické podmínky dle charakteristiky klimatických oblastí ČSSR leží území v klimatickém regionu MT7, přičemž region MT je klasifikován jako mírně teplý (Quitt 1971). Normálně dlouhé, mírné až mírně suché léto, mírná až mírně chladná a suchá zima s krátkým trváním sněhové pokrývky (MT7). Geologické podloží tvoří pleistocénní deluviální kamenitohlinité sedimenty s úlomky bazaltoidních hornin.

Šafrán bělokvětý (*Crocus vernus*), který představuje v PP Farská louka předmět ochrany, je dlouhodobě dokumentován pracovníky ochrany přírody díky pravidelnému každoročnímu monitoringu kvetoucích exemplářů. Sčítání kvetoucích šafránů je prováděno kontinuálně a má za cíl sledovat efektivitu realizovaných managementových zásahů. Sčítání probíhá na obecních pozemcích v bezprostřední blízkosti kostela i na přilehlé soukromé zahradě, kde se šafrány pravidelně vyskytují. Starší údaje hovoří též o výskytu několika exemplářů šafránu v místě mezi domem č. 1 a hřbitovem v sadu cca 50 metrů severně (Hamerský 1992). Bezesporu unikátní údaje o počtech kvetoucích šafránů máme již od 60. let až do dnešních dnů ve formě zpráv z kontrol chráněného území, které jsou součástí rezervační knihy depon. v Ústí nad Labem i v Litoměřicích.

Lokalita Farská louka je známá od roku 1891, kdy území navštívil profesor Wurm, přírodovědec z Českolipského reálného gymnázia, který našel šafrány nejen na louce pod kostelem, ale i v ovocných zahradách v těsném sousedství. Podle výpovědí místních obyvatel se dopátral, že šafrán bělokvětý rostl v okolí kostela již před 30-ti lety (tzn. tedy kolem roku 1860, Honců 1971). Šafrán na Farské louce ve Slunečné byl dříve některými autory pokládán za původní ve svém přirozeném prostředí a bylo diskutováno, zda se šafrány v této oblasti na loukách nevyskytují již od závěru glaciálu (Zimmermann 1926). Navzdory nejednotnosti názorů i zpochybňování původnosti (např. Dostál 1958) se autoři od začátku shodovali v tom, že jde o vzácný výskyt a usilovali o územní ochranu šafránové louky. Dodnes není původ šafránu spolehlivě objasněn a zůstává obestřen tajemstvím, nicméně ze všech teorií se nejpravděpodobnější jeví vysvětlení o zavlečení rostlinek šafránu z Alp a jejich umělém vysazení tamním farárem někdy před rokem 1860. V současnosti je šafrán chráněn jako kulturní jev a příklad nepůvodního avšak zdomácnělého druhu, který se dobře přizpůsobil místním podmínkám. Že se jedná o alpský druh šafránu, nikoliv o bílou formu šafránu Heuffelova, potvrzuje ve své taxonomické studii Leneček (1933). V Alpách se šafrán bělokvětý hojně vyskytuje na relativně intenzivně obhospodařovaných krátkostébelných pastvinách. V České republice se předpokládá původní výskyt šafránu pouze na jihočeských nalezištích v relativní blízkosti Alp (Šumava, Novohradské hory), ostatní naleziště (Krkonose, Beskydy) se pokládají

za starší zplanění druhu po zavlečení z původních bohatých alpských nalezišť. Doposud však nebyla provedena hlubší taxonomická studie původnosti šafránů v rámci ČR.

Z floristických průzkumů máme k dispozici *Botanický inventarizační průzkum chráněného naleziště Farská louka* od RNDr. Margity Abtové z roku 1986, která udává 116 rostlinných druhů. Dále konstatuje, že šafrán na Farské louce ubývá a z původního místa výskytu se stěhuje po svahu směrem dolů na soukromou zahradu (od 60. do 80. let byly zaznamenány na obecní louce desítky maximálně však nižší stovky kvetoucích exemplářů, naproti tomu na fotografiích ze 30. let je louka doslova poseta tisíci bílými květy). Citelný úbytek šafránu na přelomu 60. a 70. let 20. století byl zapříčiněn příliš intenzivní ochranou, kdy bylo zakázáno provádět obhospodařování louky v okolí kostela (tzn. hnojení louky a její sekání), což vedlo k hromadění stařiny, která dusila cibulky šafránu (Honců 1971). Ve výsledku došlo k tomu, že od této doby byl šafrán hojnější na přilehlých obhospodařovaných ovocných zahradách, tento jev můžeme pozorovat i dnes.

Nejnovější inventarizační průzkum flory a fytocenologie PP Farská louka provedl P. Bauer (Bauer, 2021) v rámci projektu *Monitoring a mapování vybraných druhů rostlin a živočichů a inventarizace maloplošných zvláště chráněných území v národně významných územích v České republice*, který zjistil 159 druhů cénatých rostlin a vegetaci rozdělil do dvou lučních společenstev oddělených pásem křovin. Mírně svažitou louku u kostela autor zařadil k mezofilní ovsíkové louce asociace *Ranunculo bulbosi – Arrhenatheretum elatioris* a louku na soukromém pozemku, rovněž mírně svažitou, zařadil k chudším smilkovým trávníkům svazu *Violion caninae* (Bauer 2021 a, Bauer 2021 b). Pás křovin i vysázený les s jehličnatými dřevinami na soukromém pozemku jsou řazeny k biotopům X (X12A a X 9A). V případě vysázeného lesa bude nutné udělat probírky a postupnou redukci nepůvodní jehličnaté dřeviny z louky eliminovat. V keřovém pásu doporučujeme též redukci některých dřevin kácením (např. rozrostlý topol osika).

Ze zástupců fauny máme údaje o pozorování běžných druhů (srna, zajíc). Kulturní louka má větší význam pro zástupce plazů (ještěrka obecná, slepýš křehký, užovka obojková), kteří se vyhřívají na zídkách a nacházejí úkryty ve snosech dřeva. Opakovaně je také udávána přítomnost ropuchy obecné, ve vlhkých a stinných částech louky. Severozápadní okraj území je přechodně mokřadního charakteru, neboť se zde nachází fungující prameniště, které je již součástí soukromého sektoru a není přírodní povahy. V přiléhajícím ochranném pásmu pak můžeme najít tůň. Vlhké podmáčené partie a zdroje vody mají význam pro rozmnožování živočichů, zejména obojživelníků. Z výše uvedeného projektu „*Monitoring...*“ byl realizován i IP obojživelníků (Ptáček 2019). Autor průzkumu však výskyt stabilních rozmnožujících se populací přímo na území PP Farská louka nepotvrdil v důsledku nepřítomnosti stálé vodní nádrže. Ačkoliv se vodní nádrž nachází v ochranném pásmu, tak tato skutečnost nikterak zohledněna nebyla. V širším okolí přírodní památky (zhruba do 1 km) byl na loukách zjištěn výskyt ohrožených a chráněných druhů modrásků - modráska bahenního (*Phengaris nausithous*) a modráska očkovaného (*Phengaris teleius*), kteří jsou uvedeni v červeném seznamu (Hejda et al. 2017). Výskyt modrásků v okolí je nutné zohlednit během provádění managementových opatření tak, že bude ponechán pás (případně blok) neposečené vegetace s živnou rostlinou modrásků - krvavce totenu (*Sanguisorba officinalis*), který se vyskytuje přímo v PP Farská louka.

Závěrem lze shrnout, že přírodní památka Farská louka je spíše než botanickou lokalitou kulturně historickou zajímavostí, ke které se váže dlouholetá ochránářská pozornost. Louka, jak udává autor botanického průzkumu P. Bauer, má především ochránářsko - vzdělávací význam, kde pod záštitou ochrany přírody můžeme aplikovat ukázkou vhodného a citlivého managementu ve vztahu k určitému druhu, případně k lučním společenstvům.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.*	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Cévnaté rostliny			
bledule jarní (<i>Leucojum vernum</i>)	O	NT	střídavě vlhké partie mezofilní louky 30–50 ex. (monitoring – jaro 2021)
bradáček vejčitý (<i>Listera ovata</i>)	-	LC	vlhčí partie ve střední části louky chráněné keři, 2 ex. (monitoring – jaro 2021)
dymnivka bobovitá (<i>Corydalis intermedia</i>)	-	LC	Střední část louky v podrostu keřů (monitoring – jaro 2021)
šafrán bělokvětý (<i>Crocus vernus</i>)	SO	EN	mezofilní části kulturní louky, aktuální počet více než 2416 ex. (monitoring – jaro 2021)
Obratlovci			
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	SO	VU	zídky, sušší partie louky
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	O	VU	prameniště a vlhké partie louky
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	SO	NT	suché partie louky
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	O	NT	uskladněné dřevo v dolní části louky

* podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění: SO – silně ohrožený, O – ohrožený

** podle červených seznamů: Cévnaté rostliny, obratlovci:

EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, LC – málo dotčený; podle Grulich & Chobot (2017), Chobot & Němec (2017)

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Na lokalitě je znatelný vliv vyšší nadmořské výšky, který spolu se severovýchodní expozicí svahu mívá za následek přítomnost sněhové pokrývky ještě na přelomu března a dubna. Výše uvedené vlivy v kombinaci s přítomností prameniště na části soukromého pozemku (jehož spodní polovina je nápadně svažité) způsobuje, že na lokalitě může docházet ve větší či menší míře k případným pomalým svahovým pohybům (tzv. půdotoku).

b) biotické disturbanční činitele

Největší biotickou disturbancí v území působí zvěř (prase divoké, srnec obecný, zajíc polní). Zvěř redukuje vegetační kryt spásáním a narušuje povrch půdy. Toto působení bylo pozorováno jen ve velmi omezené míře. Z dalších možných biotických vlivů je ve zprávě od M. Honců (1971) uváděn vliv poškození cibulek šafránu drobnými hlodavci (hraboš polní, hryzec vodní). Avšak tyto výše zmíněné biotické vlivy nemají v současné době zásadní negativní vliv přímo na předmět ochrany.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

Návrh na územní ochranu byl podán z důvodu výskytu vzácného a atraktivního rostlinného druhu šafránu bělokvětého, který se zde v dobách intenzivního využívání k pastvě a

opakovaného kosení vyskytoval v populaci čítající několik tisíc jedinců. Na části území o výměře 0,2176 ha byla 24. 5. 1949 zřízena přírodní rezervace vyhláškou MŠVU (původně pozemek p. č. 47). Vzhledem k postupnému slábnutí populace bylo území vyhláškou Rady Okresního národního výboru v České Lípě dne 3. 5. 1968 zvětšeno na aktuálně zpřesněnou plochu 0,7107 ha a přehlášeno do kategorie chráněné naleziště podle zák. č. 40/1956 Sb. V průběhu rekategorizace maloplošných chráněných území podle zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny bylo v r. 1992 chráněné území zařazeno do kategorie přírodní památka.

b) Zemědělské hospodaření

Farská louka byla v minulosti střídavě intenzivně či extenzivně obhospodařována. Optimálnější varianta měla podobu intenzivního využívání k pastvě v kombinaci se sečí pomocí kose s vyhrabáváním stařiny a mechového patra. Po dobu od vyhlášení chráněného území v roce 1968 převládalo extenzivní hospodaření. Od doby zvýšeného zájmu o péči území ze strany Správy CHKO České středohoří byla zintenzivněna a podporována pastva ovcí. Část PP Farská louka, která je zahradou v soukromém vlastnictví, je pravidleně a intenzivně kosena a to minimálně 3–4× ročně více méně náhodně (mozaikovitě) podle vlhkostních poměrů v daném roce. Získaná biomasa je shrabána hráběmi, sušena v kupkách a posléze z území soustavy odstraňována

c) Rekreační a sport

PP Farská louka je na jaře hojně rekreačně navštěvována za účelem pozorování a focení rozkvetlých květů šafránu.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

V území je platný územní plán obce Slunečná, ve kterém je přírodní památka Farská louka součástí přírodních ploch v zastavěném území obce.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. druhy

druh:	šafrán bělokvětý (<i>Crocus vernus</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
Počet kvetoucích jedinců (min. 2000)	Každoroční monitoring probíhá na obecní části PP Farská louka (pozemky kolem kostela, dílčí pocha 1). V roce 2021 zde bylo napočítáno 484 exemplářů (v 2017 ~ 310 ex; 2018 ~ 301 ex; 2019 ~ 677 ex; 2020 ~ 422 ex). Na soukromém pozemku bylo v roce 2021 napočítáno 1932 kvetoucích jedinců (odhady z předchozích let udávají na 500 ex). Z těchto údajů vyplývá, že v posledních několika letech dochází ke kolísavému nárůstu kvetoucích jedinců a rozšiřování populace po svahu dolů na soukromou zahradu. Obecní část PP (v okolí kostela) je vedle standardního sečení využívána v posledních letech k experimentálnímu kosení kosou (v roce 2021 proběhl VIII ročník soutěže „Slunečný kosák“), tato událost probíhá v časovém rozmezí konec května až červen. Za zmínku stojí jednorázový zásah v podobě aplikace vápence, kdy do plochy 1700 m ² na obecním pozemku bylo 23. 3. 2017 aplikováno 25 kg dolomitického vápence za účelem doplnění Ca do svrchního horizontu půdy. V minulých letech byla též na obecní části PP v průběhu letních měsíců realizována pastva ovcí a v závěru sezóny provedeno kompletní pokosení včetně vyhrabání mechových porostů. Severní část PP Farská louka, která je v soukromém vlastnictví, je kosena vícekrát do roka ručně vedenou sekačkou a vyhrabávána hráběmi. Seno je sušeno v kupkách přímo na louce a skladováno v seníku. Dosavadní způsob péče o přírodní památku, pravidelné kosení a vyhrabávání biomasy, je vhodný. Populace šafránu bělokvětého se pomalu stává stabilizovaná a perspektivní.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	zlepšující se

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritním zájmem ochrany přírody je na území PP Farská louka zachování populace silně ohroženého šafránu bělokvětého. Území přírodní památky je současně stanovištěm několika živočišných druhů v různém stupni ohrožení (viz tabulka 2.1.2), takže je nutné provádět jednotlivé zásahy mozaikovitě nebo v pásích a teprve na konci vegetační sezóny provést kompletní odstranění biomasy v trvalých travních porostech.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Předmětem ochrany v území PP Farská louka je ohrožený druh šafrán bělokvětý. Navrženým managementem je mozaikovitá nebo pásovitá seč v kombinaci s pastvou ovcí, vyhrabávání pokosené biomasy, její odstranění a v závěru vegetační sezony i provzdušnění půdy a rozrušení mechového patra. Vhodná je též regulace náletových dřevin a probírka a postupná redukce uměle vysázených dřevin na parcele 86/2.

Cílový předmět ochrany	šafrán bělokvětý
Typ managementu	Pásová nebo mozaikovitá seč (případně pastva)
Vhodný interval	2–3× za rok
Minimální interval	1–2× za rok
Prac. nástroj / hosp. zvíře	kosa, ručně vedená sekačka, křoviniořez / ovce
Kalendář pro management	Dílčí plocha 1 – 1. seč: do 10. června; 2. seč: září Dílčí plocha 2 – 1. seč: červen-srpen; 2. seč: září–říjen Dílčí plocha 3 – redukce křovin citlivou probírkou: prosinec–únor Dílčí plocha 4 – 1. seč: červen-srpen; 2. seč: září–říjen Dílčí plocha 5 – redukce nepův. dřevin probírkou: prosinec–únor
Upřesňující podmínky	Na dílčí ploše 2 a 4 ponechat pásy neposečené louky pro vývoj modráška od 10. 6 do 15. 9. (pásy vymezit v ploše s výskytem <i>Sanguisorba officinalis</i>). Posečenou hmotu na ploše usušit (pokud to počasí dovolí), zajistí se obnova lučního porostu semen, které při sušení vypadávají. Vyhrabávání hráběmi zajistí narušení povrchu půdy. Případná pastva bez tvalého ustájení ovcí v PP, napaječku umístit při okraji PP v nejjihnější části

b) péče o populace a biotopy živočichů

S ohledem na doložený výskyt modrásků bahenních a očkovaných na loukách v širším okolí bude ponechán pás (případně blok) vegetace (živnou rostlinou je krvavec toten s bohatým výskytem přímo v PP Farská louka) ve vegetační sezoně neposečený. Termíny seče budou upraveny tak, aby byl umožněn nerušený vývoj modráška v termínu od 10. 6. do 15. 9.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Přírodní památka včetně území ochranného pásma se nachází přímo v obci Slunečná. Ochranné pásmo je mnohdy nevhodně využíváno způsobem souvisejícím s bydlením a rekreací majitelů jednotlivých parcel. Z plochy přírodní památky a ochranného pásma je nutné vytěsnit parkování osobních automobilů a skladování různého materiálu (suš, písek, kompost), což s sebou přináší negativní změnu charakteru vegetace, eutrofizaci a degradaci lučního porostu. Rovněž zdůrazňujeme, že aplikování biocidů a hnojení v chráněném území a ochranném pásmu představuje nepovolenou činnost.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

V terénu bude nutné provést záznam podrobného měření změn a to na třech parcelách, které vznikly po rozdělení původní parcely č. 86/2 (podrobně v tabulce v kapitole 1.3). Stávající vyznačení MZCHÚ v terénu je vyhovující, v případě potřeby bude provedena jeho údržba či obnova.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace
není třeba

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech
Na území PP Farská louka se nachází vedení VN včetně jednoho podpěrného bodu. Pro případ stavebních úprav tohoto vedení je potřebné udělení výjimky ze základních ochranných podmínek ZCHÚ, stavební povolení a další správní opatření s tím související.

c) ostatní
není třeba

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Na jaře v době květu šafránů je zvýšená návštěvnost přírodní památky. Území jinak není rekreačně nebo sportovně využíváno, a není tedy nutné navrhovat regulaci v tomto ohledu.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Díky ke snadné dostupnosti a poloze v centru obce je území PP Farská louka v jarním období hojně navštěvováno. Pro tyto účely jsou instalovány informační cedulky na hraničnících, které jsou součástí značení rezervace a jsou postačující. Vzhledem k maloplošnosti ZCHÚ a jeho umístění v centru obce je nutné ZCHÚ považovat spíše za „didaktický“ nástroj pro osvětu a práci s veřejností, kde je možné vysvětlovat některé cíle a postupy, které jsou v ochraně přírody využívány.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Možným návrhem na výzkum je sledování změn flory a fytocenologie v PP Farská louka po aplikaci dolomitického vápence na povrch půdy. Doporučujeme vyhotovit půdní rozbor (včetně pH) a případně navrhnout úpravu půdní reakce aplikací další dávky. Dále v úvahu připadá

entomologický průzkum zaměřený na motýly a brouky (např. ve vztahu k ponechanému pásu neposečené vegetace).

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
ruční seč (sekačkou/křovinořezem/kosou)	0,38	20×	260 000
výřezy	0,02 ha	1×	4000
kácení	20 stromů	1×	8000
Opravy značení (tabule, pruhové značení, info panel)	3 hraničníky + pruhové značení	1×	8000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			280 000

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Abtová M. (1986): Botanický inventarizační průzkum chráněného naleziště Farská louka. – Ms. [depon. in AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, Ústí nad Labem].

Bauer P. (2021a). Botanický inventarizační průzkum PP Farská louka – flora: Závěrečná zpráva. – Ms. [depon. in AOPK ČR, Praha].

Bauer P. (2021b). Botanický inventarizační průzkum PP Farská louka – fytocenologie: Závěrečná zpráva. – Ms. [depon. in AOPK ČR, Praha].

Bílek O., Kolbek J., Černý T., Petřík P., Neuhauslová Z., Wild J. & Tichý L. (2018): 2. Inventarizace rostlinných společenstev – fytocenologie. In: Metodiky inventarizačních průzkumů: Floristika a fytocenologie. – Ms. [depon. in AOPK ČR, Praha], 23 p.

Čech L., Kočí M. & Prausová R. (2018): 1. Floristická inventarizace. In: Metodiky inventarizačních průzkumů: Floristika a fytocenologie. – Ms. [depon. in AOPK ČR, Praha], 23 p.

Dostál J. (1958): Klíč k úplné květeně ČSR. Ed. 2. – Praha.

Grulich V. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny – Příroda, Praha, 35: 1–178.

Hamerský R. (1992): Zápis z kontroly přírodní památky Farská louka, k. ú. Slunečná, okr. Česká Lípa. – Ms. [depon. in AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, Ústí nad Labem].

Hamerský R. (1998): Přírodní památka Farská louka. – Časopis Jizerské a Lužické hory, Liberec, pp. 24.

Hamerský R. (2001): Plán péče pro přírodní památku Farská louka na období 2001–2011. – Ms. [depon. in AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, Litoměřice].

- Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.
- Honců M. (1971): CHN Farská louka na Slunečné, okres Česká Lípa – návrh na výzkum. – Ms. [depon. in AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, Ústí nad Labem].
- Chobot K. & Němec M. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182.
- Leneček, O. (1933): Unsere wilden Safran-Arten, Natur und Heimat, pp. 36-42, Dresden und Aussig.
- Peruzzi L., Carta A. & Garbari F. (2013): Lectotypification of the name *Crocus sativus* var. *vernus* L. (Iridaceae) and its consequences within *Crocus* ser. Verni. – Taxon 62 (5): 1037–1040.
- Ptáček M. (2019). Inventarizační průzkum obojživelníků v PP Farská louka: Závěrečná zpráva. – Ms. [depon. in AOPK ČR, Praha], 4 p.
- Vlačiha V. (2011): Plán péče pro přírodní památku Farská louka na období 2011–2021. – Ms. [depon. in AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, Litoměřice].
- Zimmermann K. (1926): Der weißblütigen Safran auf der Kirchwiese in Sonneberg. – Mitteilungen des Nordböhmisches Vereines für Heimatforschung und Wanderpflege, pp. 45–48.

Internetové zdroje:

<https://botany.cz/cs/crocus-albiflorus/>

NDOP (2021): Nálezová databáze ochrany přírody. [On-line: <https://portal.nature.cz/nd/find.php>].

ÚSOP (2021): Digitální registr Ústředního seznamu ochrany přírody. Informační databáze. [On-line: <https://drusop.nature.cz>].

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

ČR – Česká republika

DP – dílčí plocha

DRÚSOP – Digitální registr Ústředního seznamu ochrany přírody. Informační databáze. [On-line: <https://drusop.nature.cz/portal/>].

ex. – exemplář

ha – hektar

CHKO – chráněná krajinná oblast

IP – inventarizační průzkum

IUCN – Mezinárodní svaz pro ochranu přírody

Kč – koruna česká

m – metr

NDOP – nálezová databáze ochrany přírody

OP – ochranné pásmo

PP – přírodní památka

Sb. – sbírka zákonů

MZCHÚ – maloplošně zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO České středohoří,
v Litoměřicích, 1. 11. 2021

(na zpracování se podíleli: Mgr. Pavla Žáčková, Mgr. Michal Forejt, Ph.D., Martin Buk)

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb.
(autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich**

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Fotografie: Příloha F1 – **Vybraná fotodokumentace**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje.

Příloha T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

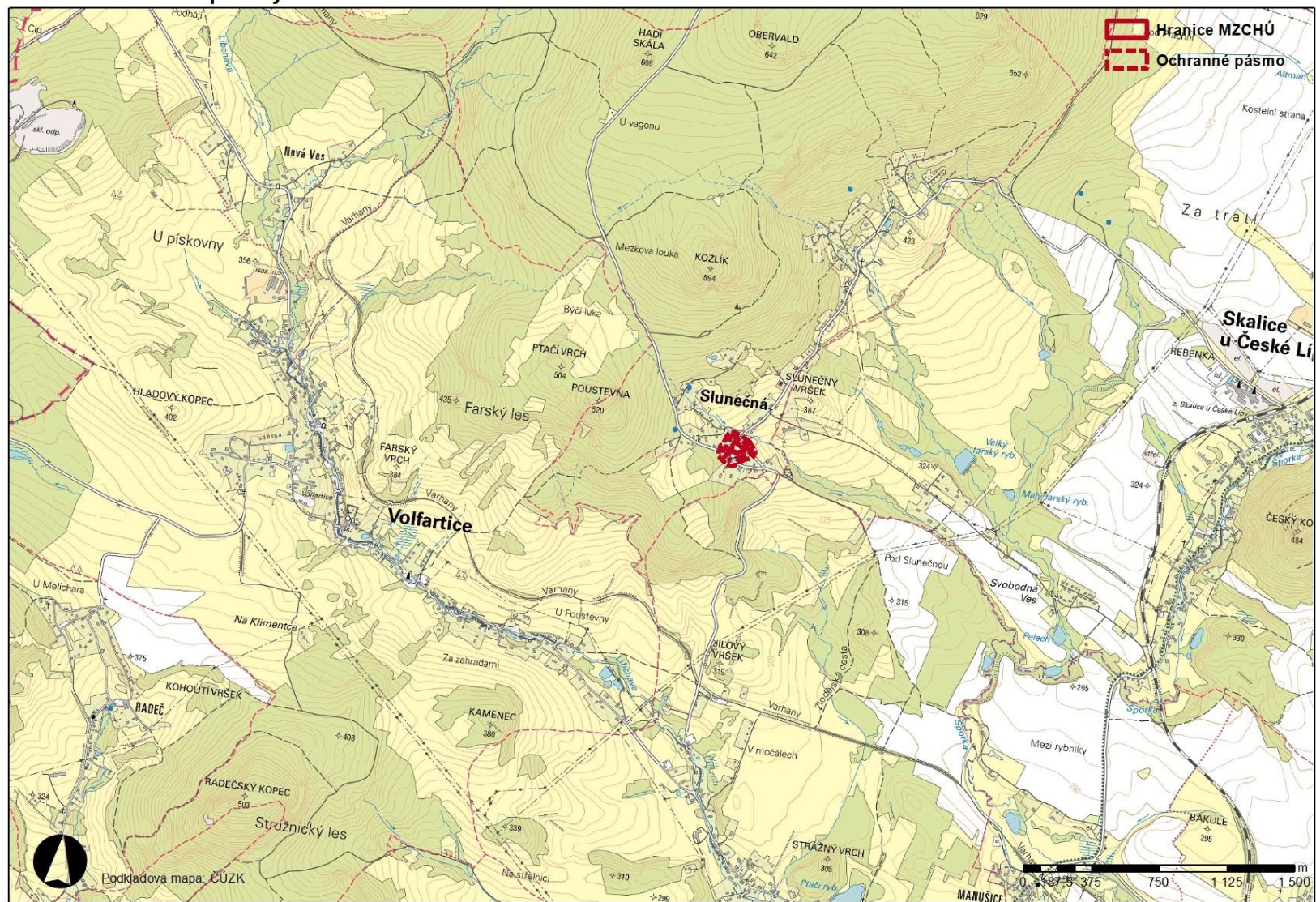
označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
DP 1	0,141	Obecní část louky západně od kostešla s tendencí k ruderalizaci s výskytem nitrofilních druhů rostlin bez výskytu šafránu. Cíl péče: sečením a odebráním biomasy zlepšit podmínky pro šíření šafránu bělokvětého	Seč (ruční provedení nebo za použití lehké mechanizace) možnost aplikace dolomitického vápence (v případě provedení studie)	2	1. seč do 10.6. 2. seč září až říjen	min. 2× za rok
DP 2	0,075	Mírně svažité obecní část louky s výskytem šafránu mezi spodní hranou kostela a keřovým pásem. Cíl péče: podpořit předmět ochrany (šafrán bělokvětý) a zvýšit druhovou pestrost i s ohledem na vývoj bezobratlých	Mozaikovitá seč (ruční provedení nebo za použití lehké mechanizace) s ponecháním neposečeného pásu 5×20–30 metrů vegetace s krvavcem totenem do druhé seče k podpoře modráska. Seč/pastva tedy probíhá na 30 % plochy do poloviny června a od poloviny září.	1	1. seč červen až srpen 2. seč září až říjen Pás pro modráska: do poloviny června a od poloviny září	min. 2× za rok
DP 3	0,107	Pás náletových dřevin (líška, buk, habr, osika, bříza) sekundárně zarůstající okolí plotů, tvořící hranici obecní a soukromé části pozemků Cíl péče: regulovat rozšiřování náletových dřevin (např. topol osika)	Prořezání náletových dřevin	3	prosinec až únor	1× za deset let
DP 4	0,296	Mírně svažité louka v soukromém sektoru s hojným výskytem šafránu pod ovocnými stormy. Cíl péče: podpořit předmět ochrany (šafrán bělokvětý) a zvýšit druhovou pestrost na soukromé louce s ohledem na vývoj bezobratlých	Mozaikovitá seč s ponecháním pásu 5×20–30 metrů vzrostlé vegetace s krvavci (<i>Sanguisorba officinalis</i>) do druhé seče k podpoře modráska (seč/pastva probíhá na 30 % plochy do poloviny června nebo od poloviny září)	1	1. seč červen až srpen 2. seč září až říjen Pás pro modráska: seč provádět do poloviny června a od poloviny září	min. 2× za rok
DP 5	0,065	Směs původních i nepůvodních dřevin (modřín, smrk pichlavý, s. opadavý, borovice lesní, jedle obrovská, mahonie) Cíl péče: naředit hustý zápoj nepůvodního uměle vysázeného lesa a postupně uvolňovat plochu pro možné rozšiřování populace šafránu	Kácení dřevin	3	prosinec až únor	1× za deset let

naléhavost – stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň – zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň – zásah vhodný,
3. stupeň – zásah odložitelný.

Příloha M1 – Orientační mapa, M2 – Katastrální mapa, M3 – Mapa dílčích ploch

M1 - Orientační mapa s vyznačením území

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

Příloha F1 – Vybraná fotodokumentace

Obr. 1 PP Farská louka – nejjižnější okraj ZCHU (Žáčková P., 26. 3. 2021)

Obr. 2 šafrán bělokvětý (*Crocus vernus*; Žáčková P., 26. 3. 2021)

Obr. 3 PP Farská louka – soukromá zahrada (Žáčková P., 29. 3. 2021)

Obr. 4 monitoring šafránu – soukromá zahrada (Žáčková P., 29. 3. 2021)